

LOMBARDNO TRŽIŠTE

-Lombardni kredit: bankarski posao koji podrazumijva izdavanje kratkoročnih kredita na osnovu zaloge pokretnih stvari

- Predmet zaloge mogu biti su:

- ☐ Hartije od vrijednosti (Akcije, Obveznice , Blagajnički zapisi, Komercijalni zapisi, polise osiguranja,)**
- ☐ Zlato i druge dragocjenosti (zlatni nakit, zlatne pluge i zlatnici.... kao i dragocjenosti: plemeniti metali, drago kamenje, umjetničke slike, skupocjeni tepisi i sl.)**
- ☐ Roba koja je uskladištena u javnom skladištu**
- ☐ Roba koja se nalazi na putu**

LOMBARDNO TRŽIŠTE

-Lombardna zaloga i ručna zaloga- razlike:

***Ručna zaloga se prenosi direktno kod davaoca kredita (lombardna ne, već se vrši prenos po osnovu dokumenata kao što su skladišnica, tovarni list i konosman... zaloga ostaje kod dužnika)**

*** Ručna zaloga obuhvata svu robu i pokretne stvari koje se nalaze u prometu (lombardna: robu u skladištu i na putu)**

*** Razlika između lombardne zaloge i ručne zaloge je u činjenici da lombard predstavlja oblik bankarskog posla, dok ručna zaloga predstavlja oblik obezbjeđenja kredita.**

-Ručna zaloga može biti: ugovorena, zakonska i sudska

LOMBARDNO TRŽIŠTE

Lombardni kredit:

Založene pokretne stvari mogu se prodati samo putem javne prodaje (aukcije I sl.)

Zaštita davaoca kredita se može realizovati i putem mehanizma relombarda.

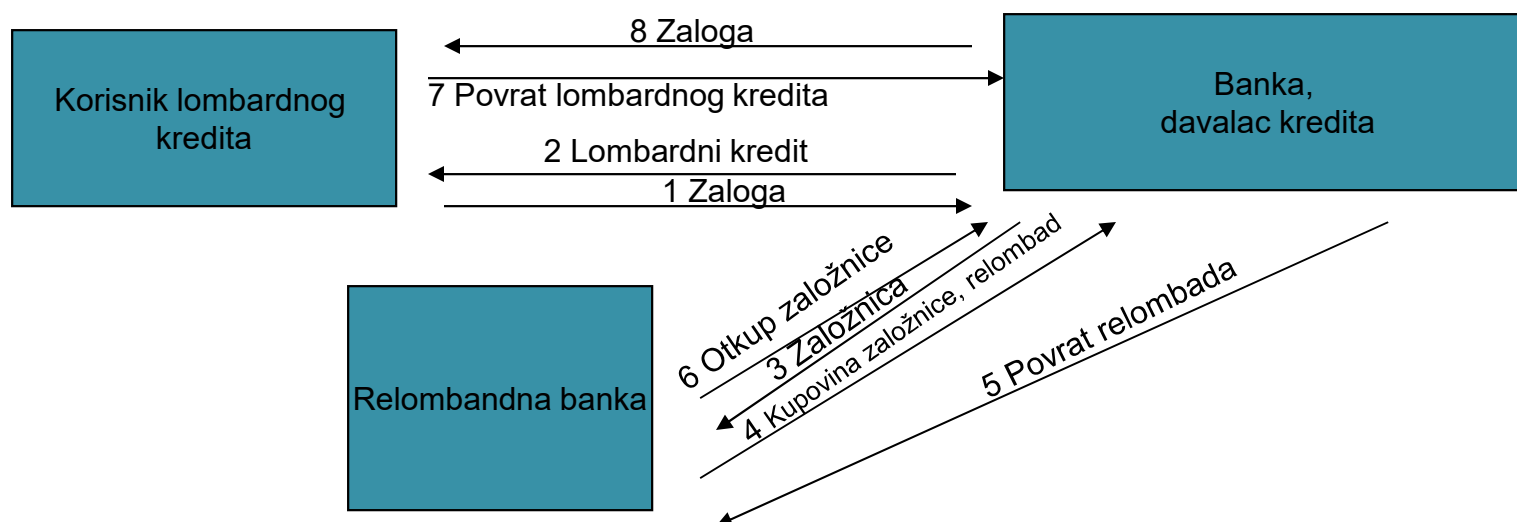
Relombard se realizuje na bazi ugovora koji sklapaju dvije banke, pri čemu prva banka (koja posjeduje zalogu) prenosi doticnu zalogu na drugu banku uz povlačenje novčanih sredstava od te druge banke.

Najčešće se u praksi kao druga banka pojavljuje centralna banka, koja relombarduje založene HOV (emituje založnice).

LOMBARDNO TRŽIŠTE

-Lombardno tržište obuhvata trgovinu lombardnog materijala, koji može biti robnog (npr. založnica) i nerobnog karaktera (npr.HOV)

HOV kao i založnice mogu se relombardovati kod drugih banaka.

ESKONTNO TRŽIŠTE

Eskontno tržište predstavlja specijalizovani dio novčanog tržišta na kome učesnici trguju eskontim materijalom od kojih je najdominantniji mjenični portfelj.

- **Predmet** trgovine na eskontnom tržištu su **mjenice**, a uslov kupoprodaje je **cijena** mjenice.
- Eskontno tržište je uslovljeno:
 - **tržištem novca**
 - **lombardnim tržištem**
 - **tržištem kratkoročnih kredita**
 - **deviznim tržištem**

MJENICA

Mjenica spada u najstarije hartije od vrijednosti.

Mjenica je hartija od vrijednosti po naredbi, koja njenom imaocu daje pravo da od dužnika označenog u ispravi naplati određenu svotu novca.

Mjenica je tipična apstraktna hartija od vrijednosti.

U stvarnom prometu mjenica može imati trostruku ulogu:

- predstavlja kreditno sredstvo
- predstavlja sredstvo za obezbjeđenje potraživanja
- predstavlja sredstvo plaćanja (u međunarodnom i u unutrašnjem platnom prometu)

MJENICA

OSAM BITNIH ELEMENATA TRASIRANE MJENICE

1. **Oznaka da je mjenica , napisana u samom slogu isprave, na jeziku na kojem je mjenica izdata**
2. **Ime onoga koji treba da plati (trasat)**
3. **Označenje dospelosti**
4. **Bezuslovan nalog da se plati određena svota novca**
5. **Mjesto plaćanja**
6. **Dan i mjesto izdavanja mjenice**
7. **Ime remitenta**
8. **Potpis trasanta**

MJENICA

NEBITNI MJENIČNI SASTOJCI

- 1. Klauzula o broju mjeničnih primjeraka**
- 2. Klauzula “po naredbi” ili “ne po naredbi”**
- 3. Klauzula o moneti (klauzula o efektivnosti)**
- 4. Klauzula o pokriću**
- 5. Klauzula “bez protesta”, “bez troškova”**
- 6. Klauzula o kamati**
- 7. Klauzula o domicilijatu**
- 8. Klauzula o izvještaju**
- 9. Klauzula “vrijednost primljena”**

MJENICA

SERIJA
AA 0000001

U 20

(mjesto i datum izdavanja)

.....
(mjenična svota napisana brojevima)

.....
(dospjelost mjenice) PLATITE ZA OVU MJENICU

PO NAREDBI SUMU OD

(remitent - ime lica kome se ili po čijoj se naredbi mora platiti)

.....
(mjenična svota napisana slovima)

VRIJEDNOST PRIMLJENA I STAVITE ISTU U RAČUN IZVJEŠTAJ

OBAVIJESTITE

(trasat - ime lica koje treba da plati)

PLAĆANJE TRASANT

(banka dužnika)

(potpis lica koje je izdalo mjenicu)

Izdaje Centralna banka Crne Gore

MJENICA

Mjenice se mogu podijeliti:

1. Prema obliku izdavanja mjenice

- **Trasirane (vučene) mjenice, gdje izdavalac (trasant) daje nalog drugom licu (trasatu) na koga je vučena mjenica, da izvrši isplatu mjenice trećem licu (remitentu).**
- **Solo (sopstvena) mjenica, gdje izdavalac (trasant) obavezuje samog sebe da plati iznos iz mjenice korisniku mjenice (remitentu) o roku njenog dospjeća**

MJENICA

2. Prema ulozi izdavaoca (trasanta) mjenice

- ❑ Trasirana mjenica po sopstvenoj naredbi, gdje trasant označava sebe kao korisnika mjenice (remitenta), pri čemu su izdavalac i korisnik mjenice jedno lice.
- ❑ Trasirana sopstvena mjenica, gdje trasant označava sebe kao dužnika (trasata) pri čemu su izdavalac i dužnik jedno isto lice.
- ❑ Komisiona trata, gdje trasant vuče mjenicu u svoje ime a u korist drugog lica (koje obezbjeđuje mjenično pokriće za isplatu mjenice tj. mjenični ramburs)
- ❑ Rekta mjenica, gdje trasant zabranjuje prenos mjenice na drugo lice, upisuje klauzulu “ne po naredbi” i na ovaj način zabranjuje indosiranje (prenos mjenice).

MJENICA

3. Prema obliku i vrsti mjeničnog akcepta

- Akceptirana mjenica**, gdje dužnik (trasat) preuzima obavezu na sebe da uplati mjenicu o roku njenog dospjeća. Mjenica se akceptira sa klauzulom “priznajem”, odnosno “ primam”.
- Neakceptirana mjenica**, koja nije akceptirana nikakvom klauzulom od strane dužnika (trasata)
- Bankarski akcept**, gdje mjenicu umjesto dužnika (trasata) akceptira banka (može istu akceptirati i dužnik i banka)

MJENICA

4. Prema domiciliranosti mjenice

- Domicilirana mjenica, gdje se navodi da će mjenicu isplatiti neko drugo lice a ne mjenični dužnik (trasat) pri čemu se domicilijant navodi u mjenici.
- Nedomicilirana mjenica, čiju isplatu prihvata da izvrši dužnik.

5. Prema valuti na koju glasi mjenični iznos

- Domaća mjenica (rimesa), koja je iskazana u domicilnoj valuti i plativa je na domicilnom finansijskom tržištu.
- Strana mjenica (devizna), koja je iskazana u stranoj valuti i plativa je na stranom finansijskom tržištu.

MJENICA

Mjenice se mogu podijeliti:

6. Prema ispunjenosti ili neispunjenosti mjeničnog teksta

- Popunjena mjenica**, gdje je mjenični tekst u cjelini popunjen od svih mjeničnih učesnika
- Blanko mjenica**, gdje je mjenični tekst nepopunjen, blanko potpisan (od strane trasanta, trasata i akceptanta) i predata korisniku mjenice (remitentu) uz ovlaštenje da on može istu popuniti.

MJENICA

Mjenice se mogu podijeliti:

7. Prema vrsti dospelosti mjenice

- Mjenice po viđenju, koje dospijevaju za naplatu kada se prezentiraju mjeničnom dužniku
- Mjenice na određeno vrijeme po viđenju, koje dospijevaju na naplatu u određenom roku od dana kada su prezentirane mjeničnom dužniku
- Mjenice na određeno vrijeme od dana izdavanja, koje dospijevaju na naplatu u određenom roku od dana kada su izdate
- Mjenice na određeni dan, koje dospijevaju na naplatu određenog dana

MJENICA

Mjenice se mogu podijeliti:

8. Prema potraživanjima i obavezama iz mjenice

- ❑ **Mjenične rimese, koje obuhvataju sve primljene mjenice u mjeničnom portfelju**
- ❑ **Mjenične trate, koje obuhvataju sve izdate mjenice (preuzete mjenične obaveze za isplatu)**

MJENICA

Osnovne mjenične radnje su:

- Izdavanje mjenice**
- Umnožavanje mjenice**
- Akceptiranje mjenice**
- Eskontovanje mjenice**
- Prenošenje mjenice**
- Aval mjenice**
- Isplata mjenice**

Mjenične radnje kojima se štite mjenična prava su:

- Mjenični protest**
- Mjenična notifikacija**
- Mjenični regres**
- Amortizacija mjenice**
- Mjenične tužbe i prigovori**